

CHD - 33

(i) Printed Pages : 7

Roll No.

(ii) Questions : 9

Sub. Code :

0	0	1	7
---	---	---	---

Exam. Code :

0	0	0	1
---	---	---	---

M 23 B.A./B.Sc. (General) 1st Semester

(2123)

ECONOMICS (In all Mediums)

Paper : Micro Economics

14-12 Time Allowed : Three Hours]

[Maximum Marks : 90

Note :—(1) Attempt **five** questions in all. Question No. **I** is compulsory. Attempt **one** question each from Units I, II, III & IV.

(2) For private candidates, who have not been assessed earlier for internal assessment, the marks secured by them in theory paper will proportionately be increased to maximum marks of the paper in lieu of internal assessment.

I. Attempt any **nine** of the following :

(i) Define economics.

(ii) What is the condition of consumer equilibrium in indifference curve analysis ?

(iii) Define the concept of consumer surplus.

- (iv) Define average revenue.
- (v) Long Run Average Cost (LAC) curve is also called "Planning Curve". Why ?
- (vi) Internal economies.
- (vii) Any two differences between market price and normal price.
- (viii) Any two assumptions of perfect competition in product market.
- (ix) Selling costs.
- (x) Real wages.
- (xi) Gross interest.
- (xii) Who has given risk theory of profit ? 9×2=18

UNIT—I

- II. Critically explain law of equi-marginal utility. 18
- III. Explain various methods for the measurement of price elasticity of demand. 18

UNIT—II

- IV. Explain the law of returns to scale. 18
- V. Explain traditional theory of costs in the short run. 18

UNIT—III

- VI. Explain short run equilibrium of firm under perfect competition. 18
- VII. Explain short run and long run equilibrium of firm under monopoly. 18

UNIT—IV

- VIII. Critically explain marginal productivity theory of wages. 18
- IX. Critically explain Ricardian theory of rent. 18

(हिन्दी माध्यम)

नोट :— (1) कुल पाँच प्रश्न करें। प्रश्न संख्या I अनिवार्य है। प्रत्येक यूनिट I, II, III और IV में से एक-एक प्रश्न करें।

(2) निजी उम्मीदवारों के लिए, जिनका आंतरिक मूल्यांकन के लिए पहले आकलन नहीं किया गया है, उनके द्वारा प्राप्त अंक आनुपातिक रूप से आंतरिक मूल्यांकन के बदले में पेपर के अधिकतम अंक तक बढ़ा दिए जाएंगे।

I. निम्नलिखित में से कोई नौ प्रश्न करें :

(i) अर्थशास्त्र को परिभाषित करें।

(ii) उदासीनता वक्र विश्लेषण में उपभोक्ता के संतुलन की शर्त क्या है ?

- (iii) उपभोक्ता अधिशेष की अवधारणा को परिभाषित करें।
- (iv) औसत आय को परिभाषित करें।
- (v) दीर्घकालीन औसत लागत (एल. ए. सी.) वक्र को "योजना वक्र" भी कहा जाता है। क्यों ?
- (vi) आंतरिक बचतें।
- (vii) बाजार कीमत और साधारण कीमत के बीच कोई दो अंतर।
- (viii) उत्पाद बाजार में पूर्ण प्रतियोगिता की कोई दो मान्यताएं।
- (ix) बिक्री लागतें।
- (x) वास्तविक मजदूरी।
- (xi) कुल ब्याज।
- (xii) लाभ का जोखिम सिद्धांत किसने दिया है ? 9×2=18

यूनिट-I

- II. सम-सीमांत उपयोगिता के नियम की आलोचनात्मक व्याख्या करें। 18
- III. मांग की कीमत लोच के माप के लिए विभिन्न तरीकों की व्याख्या करें। 18

यूनिट-II

- IV. पैमाने के प्रतिफल के नियम की व्याख्या करें। 18
- V. अल्पावधि में लागत के पारंपरिक सिद्धांत की व्याख्या करें। 18

ਯੂਨਿਟ-III

- VI. ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਤਿਯੋਗਿਤਾ ਕੇ ਤਹਤ ਫਰਮ ਕੇ ਅਲਪਕਾਲੀਨ ਸੰਤੁਲਨ ਕੀ ਵਯਾਖਯਾ ਕਰੇਂ। 18
- VII. ਏਕਾਧਿਕਾਰ ਕੇ ਤਹਤ ਫਰਮ ਕੇ ਅਲਪਕਾਲੀਨ ਔਰ ਦੀਰਘਕਾਲੀਨ ਸੰਤੁਲਨ ਕੀ ਵਯਾਖਯਾ ਕਰੇਂ। 18

ਯੂਨਿਟ-IV

- VIII. ਸਯਦੂਰੀ ਕੇ ਸੀਮਾਂਤ ਉਤਪਾਦਕਤਾ ਸਿਫ਼ਤਾਂ ਕੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਵਯਾਖਯਾ ਕਰੇਂ। 18
- IX. ਰਿਕਾਰਡੋ ਕੇ ਲਗਾਨ ਸਿਫ਼ਤਾਂ ਕੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਵਯਾਖਯਾ ਕਰੇਂ। 18

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

- ਨੋਟ :— (1) ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ I ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।
ਯੂਨਿਟ I, II, III ਅਤੇ IV ਹਰੇਕ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।
- (2) ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ, ਜਿਹਨਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਆਂਤਰਿਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਆਕਲਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅੰਕਾਂ ਨੂੰ ਅਨੁਪਾਤਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਂਤਰਿਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਅਧਿਕਤਮ ਅੰਕਾਂ ਤੱਕ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

I. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨੌਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ :

(i) ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਉ।

(ii) ਤਟਸਥਤਾ ਵਕਰ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਉਪਭੋਗੀ ਦੇ ਸੰਤੁਲਨ ਦੀ ਕੀ ਸ਼ਰਤ ਹੈ ?

- (iii) ਉਪਭੋਗੀ ਦੀ ਵੇਸ਼ੀ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਉ।
- (iv) ਔਸਤ ਆਮਦਨ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਉ।
- (v) ਦਰਘਕਾਲੀਨ ਔਸਤ ਲਾਗਤ ਵਕਰ (ਐਲ.ਏ.ਸੀ.) ਨੂੰ 'ਯੋਜਨਾਤਮਕ ਵਕਰ' ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂ ?
- (vi) ਅੰਦਰੂਨੀ ਬੱਚਤਾਂ।
- (vii) ਬਜ਼ਾਰ ਕੀਮਤ ਅਤੇ ਸਧਾਰਨ ਕੀਮਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦੋ ਅੰਤਰ।
- (viii) ਵਸਤੂ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗਤਾ ਦੀਆਂ ਕੋਈ ਦੋ ਮਾਨਤਾਵਾਂ।
- (ix) ਵਿਕਰੀ ਲਾਗਤਾਂ।
- (x) ਅਸਲ ਮਜ਼ਦੂਰੀ।
- (xi) ਕੁੱਲ ਵਿਆਜ਼।
- (xii) ਲਾਭ ਦਾ ਜੋਖਿਮ ਸਿਧਾਂਤ ਕਿਸ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ? 9×2=18

ਯੂਨਿਟ-I

- II. ਸਮ-ਸੀਮਾਂਤ ਤੁਸ਼ਟੀਗੁਣ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 18
- III. ਮੰਗ ਦੀ ਕੀਮਤ ਲੋਚ ਨੂੰ ਮਾਪਣ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 18

ਯੂਨਿਟ-II

- IV. ਪੈਮਾਨੇ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਫਲ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 18
- V. ਅਲਪ ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਲਾਗਤ ਦੇ ਪ੍ਰੰਪਰਾਵਾਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 18

ਯੂਨਿਟ-III

VI. ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗਤਾ ਵਿੱਚ ਫਰਮ ਦੇ ਅਲਪਕਾਲੀਨ ਸੰਤੁਲਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 18

VII. ਏਕਾਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਫਰਮ ਦੇ ਅਲਪਕਾਲੀਨ ਅਤੇ ਦੀਰਘਕਾਲੀਨ ਸੰਤੁਲਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 18

ਯੂਨਿਟ-IV

VIII. ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਦੇ ਸੀਮਾਂਤ ਉਤਪਾਦਿਕਤਾ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 18

IX. ਰਿਕਾਰਡੋ ਦੇ ਲਗਾਨ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 18